

ความเป็นเด็กช่างในเพลงมาร์ชประจำวิทยาลัยเทคนิคของประเทศไทย
THE VOCATIONAL STUDENT IN THE MARCH SONG OF
THAILAND'S TECHNICAL COLLEGES

บรรณพต พรวาปี^{1,*}, กฤติกา พรหมสาขา ณ สกลนคร²,
ปัจจุรี ศรีโชค³ และ วรางคณา ทวีวรรณ⁴

BONPHOD PHONWAPI^{1,*}, KITTIKA PROMSAKHA NA SAKONNAKORN²
PATCHAREE SRICHOK³, AND WORANGKANA THAWEEWAN⁴

^{1,2,3} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

⁴ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

^{1,2,3} FACULTY OF EDUCATION, LOEI RAJABHAT UNIVERSITY

⁴ FACULTY OF MANAGEMENT SCIENCES AND SOCIAL SCIENCES, LOEI RAJABHAT UNIVERSITY

*Corresponding Author E-mail: banphod2546big@gmail.com

บทความวิจัย (Research Article)

RECEIVED 7 OCTOBER 2025, REVISED 3 DECEMBER 2025, ACCEPTED 9 DECEMBER 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและเปิดเผยอุดมการณ์ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคที่สะท้อนอยู่ในเพลงมาร์ชของวิทยาลัยเทคนิคช่างทั่วประเทศไทย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาเพลงมาร์ชจำนวน 59 เพลงที่รวบรวมจากวิทยาลัยเทคนิคทุกภูมิภาคของประเทศ ผลการวิจัยพบว่า เพลงมาร์ชทั้ง 59 เพลงมีเนื้อหาการยกย่องเกียรติภูมิของวิทยาลัย ความรักและความภาคภูมิใจต่อสถาบัน ความขยันขันแข็งและการทำงานหนัก การร่วมแรงร่วมใจและความสามัคคีของนักศึกษา การมีทักษะฝีมือด้านวิชาชีพช่างที่เป็นกำลังสำคัญต่อภาคอุตสาหกรรม และความมุ่งมั่นที่จะนำความรู้ไปพัฒนาประเทศชาติ เนื้อหายังสะท้อนคุณค่าด้านศักดิ์ศรี อุดมการณ์ที่สะท้อนออกมาอย่างเด่นชัด ได้แก่ 1) อุดมการณ์แห่งความภาคภูมิใจในความเป็นช่าง, 2) อุดมการณ์การทำงานหนักและการเป็นแรงงานหลักของชาติ, 3) อุดมการณ์ความสามัคคีและพลังเยาวชน, 4) อุดมการณ์ความเป็นชาติและการอุทิศตนเพื่อประเทศ, 5) อุดมการณ์ศักดิ์ศรีและความกล้าหาญ, และ 6) อุดมการณ์คุณธรรมและความกตัญญู สรุปได้ว่า เพลงมาร์ชวิทยาลัยเทคนิคทั่วประเทศทำหน้าที่เป็นเครื่องมือเชิงวัฒนธรรมที่ทรงพลังในการถ่ายทอดสร้างและคงไว้ซึ่งอุดมการณ์ความเป็น “เด็กช่าง” ที่มีทั้งทักษะวิชาชีพ จิตวิญญาณแห่งการทำงาน และการอุทิศตนเพื่อสังคมของประเทศชาติ

คำสำคัญ: ความเป็นเด็กช่าง, เพลงมาร์ช, วิทยาลัยเทคนิค, อุดมการณ์, อัตลักษณ์

ABSTRACT

This research aims to analyze the content and reveal the ideologies of technical college students as reflected in the march songs of technical colleges throughout Thailand. A qualitative research methodology was employed through content analysis of 59 march songs collected from technical colleges in all regions of the country. The findings reveal that all 59 songs contain content that praises the prestige of the colleges, expresses love and loyalty toward the institution, emphasizes diligence and hard work, highlights unity and solidarity among students, showcases vocational skills essential to the industrial sector, and reflects a commitment to applying knowledge for national development. The content also reflects values related to dignity. The prominent ideologies identified are 1) The ideology of pride in being a technician. 2) The ideology of hard work and being the main labor force of the nation. 3) The ideology of unity and youth power. 4) The ideology of nationalism and dedication to the country. 5) The ideology of dignity and courage and 6) The ideology of morality and gratitude. In conclusion, the march songs of technical colleges across the country function as powerful cultural tools in conveying constructing and preserving the ideology of being a “technical student,” characterized by vocational skills a spirit of hard work and dedication to society and the nation.

Keywords:, marching song, technical college, ideology, identity

1. บทนำ

เพลง ถือเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมมนุษย์ที่ไม่ได้มีเพียงเพื่อความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และความเชื่อร่วมกันของกลุ่มคนในสังคม ยิ่งลักษณ์ บุญเก็บ (2552) เพลงเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ในการเผยแพร่ข้อมูล โน้มน้าวใจ หรือแม้กระทั่งปลุกเร้าผู้คนได้ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าบทเพลงนั้นมีความสามารถในการสร้างและสะท้อนสภาพสังคมในช่วงเวลาหนึ่งได้อย่างชัดเจน เกรียงไกร ทองจิตติ (2560) เพลงเป็นวรรณกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง และสามารถดอกลำอวดมการณ์ที่มีร่วมกันในกลุ่มคนได้

เพลงที่มีเนื้อร้องถือเป็นวาทกรรม (discourse) ประเภทหนึ่งที่มีอุดมการณ์ (ideology) แฝงอยู่เสมอ ซึ่งอุดมการณ์หมายถึงชุดของความเชื่อและมุมมองทางความคิดที่สมาชิกในกลุ่มสังคมหนึ่งมีส่วนร่วมและถ่ายทอดต่อกันมา Van Dijk (1998) ในบริบทของวิทยาลัยเทคนิค เพลงมาร์ชจึงไม่ได้เป็นเพียงเพลงสำหรับการนำแถว แต่เป็นเครื่องมือสำคัญในการปลูกฝังอุดมการณ์และสร้างอัตลักษณ์ให้กับนักศึกษา โดยงานของ ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ (2561) ชี้ให้เห็นว่าเพลงมาร์ชมีอุดมการณ์ที่สื่อผ่านเนื้อหาเกี่ยวกับชื่อเสียงและความสำเร็จของสถาบันอย่างชัดเจน ขณะที่ ชัยวัฒน์ หอวรรณภากร (2544) พบว่าเพลงในสถาบันการศึกษาถูกสร้างขึ้นเพื่อหล่อหลอมความรักและความภาคภูมิใจให้กับผู้ฟัง

การวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อศึกษาบทบาทของเพลงมาร์ชประจำวิทยาลัยเทคนิคในฐานะสื่อทางวัฒนธรรมที่สร้างและถ่ายทอดอุดมการณ์ “ความเป็นเด็กช่าง” ซึ่งส่งผลต่อทัศนคติและอัตลักษณ์ของนักศึกษาโดยตรง แม้ว่างานวิจัยที่ผ่านมาจะชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของเพลงมาร์ชในการสร้างความรัก ความภาคภูมิใจ และอัตลักษณ์ของสถาบันการศึกษาโดยทั่วไป ชัยวัฒน์ หอวรรณภากร (2544) และ ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ (2561) แต่ยังไม่มียานใดที่มุ่งวิเคราะห์เชิงลึกในบริบทเฉพาะของวิทยาลัยเทคนิค ซึ่งมีค่านิยมและวัฒนธรรมที่แตกต่างจากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ บทบาทของเพลงมาร์ชต่อการสร้างอัตลักษณ์ของนักศึกษาเทคนิคในภาพรวม แต่ยังคงขาดการศึกษาที่ลงลึกในเชิงเนื้อหาเพื่ออธิบายว่าบทเพลงเหล่านี้ได้หล่อหลอมความเป็นเด็กช่าง

อย่างไร ดังนั้น การวิจัยนี้จึงมุ่งเติมเต็มช่องว่างทางวิชาการ ด้วยการวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากเพลงมาร์ชประจำวิทยาลัยเทคนิคจำนวน 59 เพลง เพื่อค้นหาและทำความเข้าใจถึงอุดมการณ์ที่ถูกสอดแทรกและส่งต่อผ่านบทเพลงเหล่านี้อย่างเป็นระบบ การวิจัยนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเปิดเผยกลไกเชิงอุดมการณ์ที่ซ่อนอยู่ในเพลงมาร์ช และนำความรู้นั้นมาใช้ในการพัฒนาอัตลักษณ์และค่านิยมเชิงบวกให้แก่ผู้เรียนวิทยาลัยเทคนิคในปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาในเพลงมาร์ชประจำวิทยาลัยเทคนิคของประเทศไทย
- 2.2 เพื่อศึกษาอุดมการณ์ความเป็นเด็กช่างในเพลงมาร์ชประจำวิทยาลัยเทคนิคของประเทศไทย

3. วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มุ่งศึกษาเนื้อหาและอุดมการณ์ ในเพลงมาร์ชประจำวิทยาลัยเทคนิคของประเทศไทย โดยมีวิธีการและขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลหลักจากบทเพลงมาร์ชประจำวิทยาลัยเทคนิคจากทั่วประเทศ โดยใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ได้แก่ การสืบค้นจากเว็บไซต์อย่างเป็นทางการของวิทยาลัย และ YouTube รวมทั้งสิ้น 59 เพลง ซึ่งกระบวนการคัดเลือกข้อมูลมุ่งเน้นที่การได้มาซึ่ง ฐานข้อมูลหลัก (เพลงมาร์ช 59 เพลง) และทำการกรองเนื้อหา (คัดเลือกเฉพาะวลี/ประโยคที่สื่อถึงอุดมการณ์เด็กช่าง) เพื่อให้มั่นใจว่าการวิเคราะห์เนื้อหานั้นจะสามารถเชื่อมโยงวาทกรรมในเพลงมาร์ชกับคุณค่าที่วิทยาลัยเทคนิค และข้อมูลสำคัญของบทเพลงแต่ละเพลงที่ต้องการถ่ายทอดสู่ผู้ฟังได้อย่างชัดเจนที่สุดซึ่งข้อมูลที่รวบรวมประกอบด้วยเนื้อร้อง เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลหลักในการวิเคราะห์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ (Qualitative Content Analysis) โดยมีขั้นตอนหลักดังนี้

2.1 การคัดเลือกและจัดเตรียมข้อมูล คัดเลือกเฉพาะเนื้อร้องในบทเพลงที่สะท้อนถึง “ความเป็นเด็กช่าง” มีกระบวนการที่เน้นการกรองและวิเคราะห์เนื้อหาอย่างละเอียด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมากที่สุด

2.1.1 กระบวนการคัดเลือกข้อมูล

ก่อนเริ่มการวิเคราะห์เนื้อหาเพลงมาร์ช จำเป็นต้องนิยามแนวคิด “ความเป็นเด็กช่าง” ให้ชัดเจน โดยอ้างอิงจากคุณลักษณะและค่านิยมที่ปรากฏในบริบทของวิทยาลัยเทคนิค ซึ่งประกอบด้วยความสามัคคีในสถาบัน ความภาคภูมิใจในวิชาชีพ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่ - รุ่นน้อง และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบัน เช่น การรับน้อง การเชียร์ หรือกิจกรรมต่าง ๆ โดยการคัดเลือกข้อมูลใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้

1) เลือกเพลงมาร์ชที่เป็นทางการของวิทยาลัยเทคนิค จำนวน 59 เพลง จากวิทยาลัยเทคนิคทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อให้ครอบคลุมความหลากหลายของวัฒนธรรมและค่านิยมในสถาบัน

2) คัดเลือกเนื้อหาที่สะท้อนคุณลักษณะและค่านิยมของ “ความเป็นเด็กช่าง” ในบริบทของวิทยาลัยเทคนิค เช่น ความสามัคคี ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความภาคภูมิใจในวิชาชีพ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบัน โดยเน้นประโยคหรือวลีที่ชัดเจนและโดดเด่นในการสื่อสารคุณลักษณะเหล่านี้

3) เน้นประโยคหรือวลีที่สื่อถึงคุณลักษณะของเด็กช่าง เช่น ความขยันขันแข็ง ความอดทน ความภาคภูมิใจในทักษะช่าง หรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบัน

4) ตัดเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์หรือบทบาทของนักศึกษา เช่น คำร้องทั่วไปที่กล่าวถึงทัศนคติส่วนตัวโดยไม่เชื่อมกับบริบทสถาบัน

2.2 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของการวิเคราะห์

2.2.1 การลดอคติ ผู้วิจัยได้จัดทำบันทึกการสะท้อนคิด เพื่อตระหนักและควบคุมสมมติฐานส่วนตัวตลอดกระบวนการเข้ารหัสและตีความ เพื่อให้แน่ใจว่าผลการวิเคราะห์เกิดจากข้อมูลเป็นหลัก

2.2.2 การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ นำระบบการเข้ารหัส (Coding Scheme) และผลการจัดกลุ่มหมวดหมู่หลักไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพและผู้มีความรู้ในบริบทวิทยาลัยเทคนิค ตรวจสอบ เพื่อยืนยันความสอดคล้องและความถูกต้องของการตีความ

สรุปได้ว่า กระบวนการคัดเลือกข้อมูลมุ่งเน้นที่ เนื้อหาเพลงที่สื่อถึงอุดมการณ์และบทบาทของเด็กช่าง ซึ่งทำให้การวิเคราะห์สามารถเชื่อมโยงเนื้อเพลงกับอัตลักษณ์และคุณค่าที่วิทยาลัยเทคนิคต้องการถ่ายทอดสู่ผู้ฟังได้อย่างชัดเจน และกระบวนการวิเคราะห์ดังกล่าวได้ถูกเสริมด้วยขั้นตอนการตรวจสอบความน่าเชื่อถืออย่างรอบด้าน โดยใช้การจัดทำบันทึกการสะท้อนคิดเพื่อควบคุมอคติส่วนตัวของผู้วิจัย และมีการตรวจสอบซ้ำโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันความสอดคล้องและความถูกต้องของระบบการเข้ารหัสและการตีความผลการวิเคราะห์เนื้อหา

3. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้ การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ (Qualitative Content Analysis) โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

นำเนื้อเพลงทั้งหมดที่ถูกถอดความไว้มาวิเคราะห์และจัดกลุ่มเนื้อหาตามหมวดหมู่ที่สร้างขึ้นของเพลงที่กล่าวถึงแต่ละแนวคิด เพื่อแสดงภาพรวมของข้อมูลเชิงปริมาณประกอบการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

3.2 การตีความเชิงอุดมการณ์ (Ideological Interpretation)

การตีความเชิงอุดมการณ์ในเพลงมาร์ชของวิทยาลัยเทคนิคคือการวิเคราะห์เนื้อหาที่จัดกลุ่มไว้เพื่อทำความเข้าใจว่าเพลงเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการสร้างและตอกย้ำชุดความเชื่อและค่านิยมที่หล่อหลอมอัตลักษณ์ของ “เด็กช่าง”

4. แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แนวคิดและทฤษฎีหลัก 2 ประการในการวิเคราะห์ “ความเป็นเด็กช่างในเพลงมาร์ชประจำวิทยาลัยเทคนิค” ได้แก่ แนวคิดอุดมการณ์ (Ideology) และ การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ (Qualitative Content Analysis)

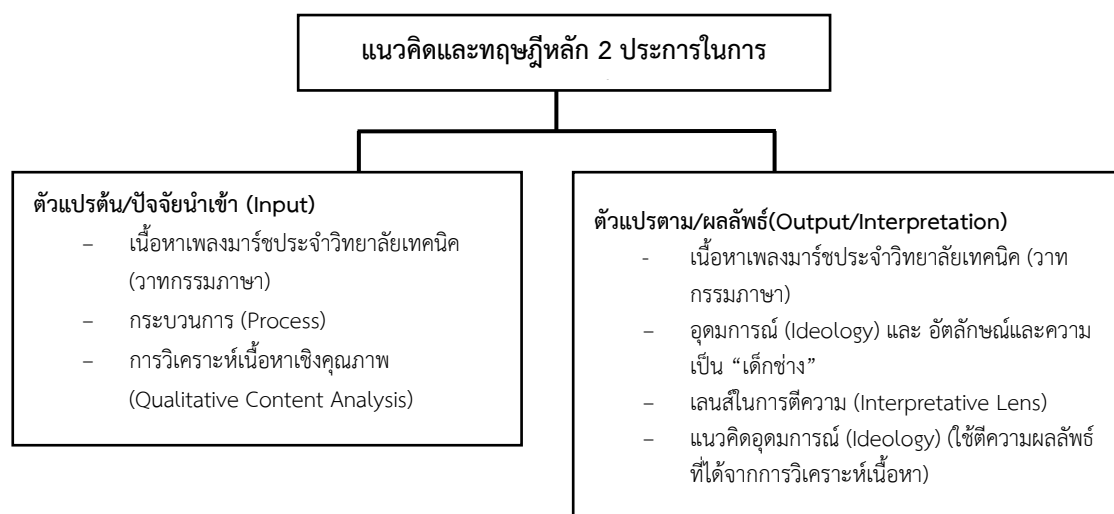
1. แนวคิดอุดมการณ์ (Ideology)

แนวคิดนี้เป็นกรอบหลักในการตีความผลการวิเคราะห์เนื้อหา อุดมการณ์ ตามนิยามของฟาน ไจจ์ Van Dijk (2004) คือความเชื่อและมุมมองทางความคิดที่สมาชิกในกลุ่มสังคมหนึ่งมีร่วมกัน และมักจะสอดคล้องกับทัศนคติของ

กลุ่มนั้น ในงานวิจัยนี้ แนวคิดอุดมการณ์ถูกใช้เป็นเลนส์ในการตีความว่า เนื้อหาในเพลงมาร์ชที่กล่าวถึงความสามัคคี ความซื่อสัตย์ หรือความภาคภูมิใจในสถาบันนั้น ไม่ได้เป็นเพียงแค่คำธรรมดา แต่เป็น ชุดของความเชื่อที่ทำหน้าที่สร้าง และหล่อหลอม Wodak & T. A. van Dijk (2000) อัตลักษณ์ (Identity) ของความเป็น “เด็กช่าง” ให้แก่ผู้ฟัง เพลงจึง กลายเป็นเครื่องมือในการผลิตซ้ำ และส่งต่อชุดความคิดนี้จากรุ่นสู่รุ่น ทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับบทบาท และคุณค่าของตนเองในสังคม

2. การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

เป็นกระบวนการศึกษาข้อความเพื่อค้นหาความหมาย อุดมการณ์ และคุณค่าที่ซ่อนอยู่ในถ้อยคำของสื่อภาษา ซึ่งสามารถสะท้อนตัวตนและความเชื่อของกลุ่มคนในสังคมได้อย่างลึกซึ้ง ทินววัฒน์ สร้อยกุดเรือ (2561) ในบริบทของ เพลงมาร์ช ประจำวิทยาลัยเทคนิค เนื้อร้องของเพลงถือเป็นวาทกรรมทางภาษา (Discourse) ที่สื่อสาร “อุดมการณ์ ความเป็นเด็กช่าง” และ “เกียรติภูมิแห่งวิชาชีพ” อันเป็นรากฐานของการศึกษาด้านอาชีวศึกษาในประเทศไทย การ วิเคราะห์เชิงเนื้อหาในเพลงมาร์ชประจำวิทยาลัยเทคนิคเผยให้เห็นว่า “ความเป็นเด็กช่าง” มิได้จำกัดเพียงการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ แต่เป็นการสร้างตัวตนเชิงอุดมการณ์ ที่เน้นเกียรติภูมิ ความเสียสละ และความภาคภูมิใจในวิชาชีพช่าง ผ่านวาทกรรมแห่งภาษา ดนตรี และอารมณ์ร่วม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทินววัฒน์ สร้อยกุดเรือ (2561) ที่ชี้ให้เห็น ว่า เพลงมาร์ชคือพื้นที่แห่งการสร้างความหมายทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีพลังต่อการหล่อหลอมอัตลักษณ์ของ ผู้เรียน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์เชิงคุณภาพตามแนวคิดอุดมการณ์ในเนื้อร้องเพลงมาร์ชของวิทยาลัยเทคนิคจำนวน 59 เพลง พบว่า เพลงมาร์ชเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างและตอกย้ำอัตลักษณ์ (Identity) ของ “เด็กช่าง” ผ่านอุดมการณ์หลักหลายประการที่หล่อหลอมภาพลักษณ์ของนักศึกษาให้มีคุณค่าและมีบทบาทต่อสังคม ดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหาในเพลงมาร์ชประจำวิทยาลัยเทคนิคของประเทศไทย

การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพพบว่า เนื้อร้องเกือบทั้งหมดถูกออกแบบเพื่อเป็น เครื่องมือในการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Communication) โดยมีแก่นสารที่สื่อถึง “ความเป็นเด็กช่าง” อย่างชัดเจน เนื้อหาที่โดดเด่น สามารถจัดกลุ่มเป็นหมวดหมู่หลักได้ดังนี้

1.1 ความภาคภูมิใจในสถาบัน (Institutional Pride)

ความภาคภูมิใจในสถาบันเป็นการแสดงออกถึงความรัก ความผูกพัน และความศรัทธาที่สมาชิกมีต่อสถานศึกษาของตน อันเกิดจากการตระหนักถึงเกียรติภูมิ ชื่อเสียง และคุณค่าของสถาบัน ซึ่งทำหน้าที่หล่อหลอม ให้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึกในความเป็นหนึ่งเดียวและความรับผิดชอบในการธำรงรักษาเกียรติแห่งวิทยาลัยให้คงอยู่สืบไป

ตัวอย่างที่ 1 เนื้อเพลงมาร์ชที่สะท้อนลักษณะนี้ได้ชัดเจน เช่น เพลง “มาร์ชวิทยาลัยเทคนิคชลบุรี” ซึ่งมีเนื้อร้องตอนหนึ่งว่า

“เทคนิคชลบุรีเรานี้ร่วมใจ	เกียรติเราถือไกล เรียนรู้เร็วไว รักในน้องพี่
ต่างคนนำพาความสามัคคี	ตั้งใจเรียนดีก็เพราะเรามีพระวิษณุกรรม
ทักษะเรานั้นเยี่ยม	และเรานั้นเปี่ยมคุณธรรม
ล้ำเลิศวิชานำสมคำที่เป็น	คำขวัญเลือดหมูและขาว
เป็นสีแสดวาวพริ้งพราวเร้าใจผูกพัน	เหมือนสัญลักษณ์พิกุลนั้น
หอมอยู่นานวันไม่ลืมนั่นเลย	เทคนิคชลบุรี เรามีครูผู้เลิศล้ำ...”

จากเนื้อเพลงดังกล่าว พบว่า ทำหน้าที่เป็น “สื่อทางวาการกรรม” ที่สร้างและตอกย้ำอัตลักษณ์ของผู้เรียนวิทยาลัยเทคนิคให้เกิดความภาคภูมิใจในสถาบันของตน ผ่านการใช้ถ้อยคำที่มีพลังเชิงสัญลักษณ์และอารมณ์ร่วม เช่น “รวมใจ”, “เกียรติเราถือไกล”, และ “พิกุลนั้นหอมอยู่นานวัน” ซึ่งทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นว่า “เด็กช่างชลบุรี” ไม่เพียงเป็น ผู้สืบทอดวิชาชีพทางการช่าง แต่ยังเป็นผู้สืบสานเกียรติภูมิของสถาบันด้วยความภาคภูมิใจและศรัทธาอย่างแท้จริง

1.2 ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ (Vocational Competence)

“การตระหนักถึงและภาคภูมิใจในความสามารถทางวิชาชีพของตนเอง ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรมในการประกอบอาชีพ” ซึ่งมักสะท้อนผ่านเพลงมาร์ชของวิทยาลัยเทคนิค ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะจริง มีจิตสำนึกในคุณค่าของงาน และพร้อมสร้างประโยชน์ต่อสังคม

ตัวอย่างที่ 1 เนื้อเพลงมาร์ชที่สะท้อนลักษณะนี้ได้ชัดเจน เช่น เพลง “มาร์ชวิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น” ซึ่งมีเนื้อร้องตอนหนึ่งว่า

“เทคนิคขอนแก่นแดนสีส้ม	สถาบันผลิตช่างต่างสาขา
เก่งแกร่งกล้าสามัคคีมีวิชา	สร้างศรัทธา เสริมศักดิ์ศรีมีมานาน
หมั่นขยันขันแข็งเรี่ยวแรงเลิศ	สุดประเสริฐร่วมรักสมัครสมาน
ถิ่นศึกษาเกรียงไกรวิไลปาน	เด่นตระการด้านกีฬามานานปี
ชาวเทคนิคหญิงชายหลายน้องพี่	ร่วมชีวิตพลังร่วมสร้างสรรค์
ศึกษาดี มีวินัย ใฝ่คุณธรรม	ชื่อเสียงนั้น สถาพร ขจรไกล”

จากเนื้อเพลงดังกล่าว พบว่า สะท้อนให้เห็นถึง อุดมการณ์แห่งความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ (Vocational Ideology) อย่างชัดเจน โดยเฉพาะวลี “สถาบันผลิตช่างต่างสาขา” และ “เก่งแกร่งกล้าสามัคคีมีวิชา” ที่บ่งบอกถึงบทบาทของวิทยาลัยเทคนิคขอนแก่นในฐานะสถาบันการศึกษาที่มุ่งสร้าง “กำลังคนสายอาชีพ” ที่มีทั้งความรู้ความสามารถ (Knowledge and Skills) และความเข้มแข็งทางจิตใจ (Strength and Determination) ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ นอกจากนี้ วลี “สร้างศรัทธา เสริมศักดิ์ศรีมีมานาน” ยังสะท้อนถึงความภาคภูมิใจในชื่อเสียงและเกียรติประวัติของสถาบันในฐานะต้นแบบด้านการผลิตช่างฝีมือคุณภาพ ซึ่งไม่เพียงเป็นการปลูกฝังทักษะเชิงเทคนิคเท่านั้น แต่ยังเป็นการหล่อหลอมให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าของวิชาชีพช่างในเชิง

สังคมและวัฒนธรรม ส่วนวลี “หมั่นขยันขันแข็งเรี่ยวแรงเลิศสุดประเสริฐร่วมรักสมัครสมาน” แสดงถึงคุณลักษณะของผู้เรียนที่พร้อมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความเพียรพยายาม และร่วมมือกันสร้างสรรค์งานด้วยความรักในวิชาชีพ

1.3 คุณธรรมและจริยธรรม (Moral and Ethical Values)

คุณค่าทางจิตใจและหลักความประพฤติที่ยึดมั่นในการทำ ความดี ซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ เคารพครูอาจารย์ และ มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเอง เพลงมาร์ชของวิทยาลัยเทคนิคหลายแห่งมักสะท้อนแนวคิดนี้ผ่านถ้อยคำที่ปลูกฝัง ความดี ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู และการทำงานด้วยใจบริสุทธิ์ เพื่อยกย่องจิตวิญญาณของ “ช่างที่มีคุณธรรม” ซึ่งเป็นหัวใจของวิทยาลัยเทคนิคไทย

ตัวอย่างที่ 1 เนื้อเพลงมาร์ชที่สะท้อนลักษณะนี้ได้ชัดเจน เช่น เพลง “มาร์ชวิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์” ซึ่งมีเนื้อร้องตอนหนึ่งว่า

“รักเกียรติรักศักดิ์ศรีวิชาชีพ

เราเร่งรีบช่วยรัฐพัฒนา

ประพฤติดีเรียนดีมีมานาน

สามัคคีขึ้นบานงานไม่ถอย”

จากเนื้อเพลงดังกล่าว พบว่า สะท้อนให้เห็นถึงอุดมการณ์ด้าน คุณธรรมวิชาชีพ ผ่านการยึดมั่นในศักดิ์ศรีของอาชีพช่าง “รักเกียรติรักศักดิ์ศรีวิชาชีพ” และจิตสำนึกแห่งการรับใช้สังคม “ช่วยรัฐพัฒนา” รวมถึงการเน้นพฤติกรรม เชิงบวก เช่น ความมีวินัยและความเพียร “ประพฤติดีเรียนดีมีมานาน” ซึ่งแสดงถึงความซื่อสัตย์และความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างสุจริต เพลงมาร์ชวิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ทำหน้าที่เป็น วาทกรรมทางคุณธรรม ที่ปลูกฝังให้นักเรียนช่างมีจิตสำนึก แห่งความดี ความกตัญญู และความรับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นรากฐานของอัตลักษณ์ “ช่างที่มีคุณธรรม” ในระบบวิทยาเทคนิคไทย

1.4 ความสามัคคีและภราดรภาพ (Unity and Brotherhood)

ความร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจ และความผูกพันเสมือนพี่น้องในหมู่เพื่อนร่วมสถาบัน ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของ “อัตลักษณ์เด็กช่าง” ความสามัคคี (Unity) หมายถึง การทำงานเป็นทีมอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน ส่วนภราดรภาพ (Brotherhood) หมายถึง ความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นที่เกิดจากการช่วยเหลือ พึ่งพา และให้เกียรติกันภายในชุมชนช่าง เพลงมาร์ชของวิทยาลัยเทคนิค หลายแห่งมักใช้ถ้อยคำที่ยกย่อง “ความเป็นพี่เป็นน้อง” และ “แรงใจแห่งความร่วมมือ” เพื่อสื่อถึงจิตวิญญาณแห่งความสามัคคีที่ทำให้สถาบันดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง

ตัวอย่างที่ 1 เนื้อเพลงมาร์ชที่สะท้อนลักษณะนี้ได้ชัดเจน เช่น เพลง “มาร์ชวิทยาลัยเทคนิคมินบุรี” ซึ่งมีเนื้อร้องตอนหนึ่งว่า

“วิทยาลัยเทคนิคมินบุรี

สถาบันที่สรรสร้างช่างชายหญิง

ผองเราทุกคนมุ่งกระทำแต่ความดี

สมนามขานมาเทคนิคเรามินบุรี”

จากเนื้อเพลงดังกล่าว พบว่า จากถ้อยคำดังกล่าวสะท้อนแนวคิดเรื่อง “ภราดรภาพช่าง” (Brotherhood of Technicians) ได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะวลี “สถาบันที่สรรสร้างช่างชายหญิง” ซึ่งแสดงถึงความหลากหลายแต่ไม่แบ่งแยกในหมู่ผู้เรียน ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันเดียวกันที่มีเป้าหมายร่วมคือ “การสร้างสรรคช่างที่มีคุณธรรมและมีมือ” ส่วนวลี “ผองเราทุกคนมุ่งกระทำแต่ความดี” สื่อถึงการรวมพลังทางจิตใจและการทำงานร่วมกันอย่างซื่อสัตย์ ซึ่งสะท้อนความสามัคคีภายในกลุ่มผู้เรียนวิทยาเทคนิค และ ถ้อยคำ “สมนามขานมาเทคนิคเรามินบุรี” ยังนัยของการประกาศเกียรติภูมิร่วมกันในฐานะสมาชิกของสถาบันเดียวกัน เป็นการยืนยันความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวระหว่างรุ่นพี่ รุ่นน้อง และเพื่อนร่วมชั้นที่ภาคภูมิใจในชื่อ “เทคนิคมินบุรี” จึงไม่เพียงเป็นถ้อยคำแห่งเกียรติ แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ของความผูกพันทางอารมณ์ที่ทำให้ทุกคนรู้สึกเป็นครอบครัวเดียวกัน

1.5 ความศรัทธาในองค์พระวิชฌุกรม (Spiritual and Cultural Beliefs)

ความศรัทธาในองค์พระวิชฌุกรมหมายถึงการยึดมั่น เคารพ และนับถือในองค์เทพผู้เป็นต้นแบบของช่างทุกแขนง พระวิชฌุกรมถือเป็น “ครูแห่งช่าง” ผู้ประทานความรู้และภูมิปัญญาด้านวิชาชีพแก่ช่างทั้งหลาย ในวัฒนธรรมของวิทยาลัยเทคนิค การน้อมระลึกถึงองค์พระวิชฌุกรมไม่เพียงสะท้อนศรัทธาทางศาสนา แต่ยังเป็นการยืนยันอัตลักษณ์ของ “คนช่าง” ที่ผสมผสานความเชื่อ ความกตัญญู และจิตวิญญาณแห่งความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ผลงานด้วยความดีงาม

ตัวอย่างที่ 1 เนื้อเพลงมาร์ชที่สะท้อนลักษณะนี้ได้ชัดเจน เช่น เพลง “ฉะเชิงเทรา” ซึ่งมีเนื้อร้องตอนหนึ่งว่า

“พระวิชฌุกรมสถิตใจ	นำพาช่างทุกผู้ก้าวหน้า
ก้มกราบครูผู้สร้างวิญญานไทย	สืบสายช่างไม่ให้เกิดสูญ
ชาววิทยาเทคนิครักชาติ ศาสนา	และพระมหากษัตริย์ไทย
กตัญญูต่อครู-อาจารย์	ศรัทธาพาพวกเราสู่ความสำเร็จ”

จากเนื้อเพลงดังกล่าว พบว่า เพลงนี้แสดงถึงความศรัทธา “อัตลักษณ์นักช่างเทคนิคไทย” ที่ผ่านความศรัทธาในองค์พระวิชฌุกรม และความกตัญญูต่อครูผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญา วลีสำคัญ เช่น “พระวิชฌุกรมสถิตใจ” และ “ก้มกราบครูผู้สร้างวิญญานไทย” แสดงถึงการน้อมนำคุณธรรม ความรู้ และความภาคภูมิใจมาปรับใช้ในการเรียนและสร้างสรรค์ผลงานอย่างมุ่งมั่น ยังสะท้อนความมุ่งมั่นในการสืบสานภูมิปัญญาทางช่าง ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างความเชื่อ ความภาคภูมิใจ และความรับผิดชอบทางวัฒนธรรมของช่างเทคนิคไทย

1.6 จิตสำนึกในการพัฒนาชาติ (National Development Consciousness)

จิตสำนึกในการพัฒนาชาติ หมายถึง ความตระหนักรู้ในหน้าที่และบทบาทของตนในฐานะพลเมืองผู้มีส่วนร่วมในการสร้างความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ นักเรียนในวิทยาลัยเทคนิคตระหนักรู้ว่าความรู้และทักษะทางช่างของตนเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของชาติ จิตสำนึกดังกล่าวจึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการประกอบอาชีพส่วนตัว แต่เป็นความมุ่งมั่นที่จะใช้ความสามารถ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยมีคุณธรรม ความเสียสละ และความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นแกนกลางของการกระทำ

ตัวอย่างที่ 1 เนื้อเพลงมาร์ชที่สะท้อนลักษณะนี้ได้ชัดเจน เช่น เพลง “มาร์ชวิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี” ซึ่งมีเนื้อร้องตอนหนึ่งว่า

“เลิศเทคโนโลยีมีคุณธรรม	น้อมนำหลักปรัชญาสูงส่ง
องค์พระวิชฌุกรมล้าค่า	นำพาช่างร่วมใจสร้างสรรค์
ช่างนนทบุรีตระหนักรู้หน้าที่	ใช้ความสามารถพัฒนาชาติ
สามัคคีเพื่อชาติไทยใฝ่คุณธรรม	สร้างศักดิ์ศรีสถาบันยั่งยืน”

จากเนื้อเพลงดังกล่าว พบว่า เป็นการสะท้อนให้เห็นถึง “จิตสำนึกในการพัฒนาชาติ” ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี โดยเน้นบทบาทของ ช่างเทคนิค ในการใช้ความรู้และทักษะเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม วลีสำคัญ เช่น “ช่างนนทบุรีตระหนักรู้หน้าที่” และ “ใช้ความสามารถพัฒนาชาติ” แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ความรับผิดชอบ และคุณธรรมในการสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

1.7 คุณลักษณะรอบด้าน (Holistic Competence)

การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะครบถ้วนทั้งด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณธรรม (Attitude) จนสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ นักเรียนในวิทยาลัยเทคนิคไม่ได้เป็นเพียงผู้มี

ความชำนาญด้านช่างเท่านั้น แต่ยังต้องมีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อสังคม มีความคิดสร้างสรรค์ และมีสุขภาพกายใจที่สมบูรณ์ พร้อมทั้งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ตัวอย่างที่ 1 เนื้อเพลงมาร์ชที่สะท้อนลักษณะนี้ได้ชัดเจน เช่น เพลง “มาร์ชวิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก” ซึ่งมีเนื้อร้องตอนหนึ่งว่า

“เทคนิคพิษณุโลก เกรียงไกร รวมน้ำใจ ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า
ช่างกล ช่างเชื่อม ร่วมศึกษา ก่อสร้าง พร้อมหน้า อิเลคทรอนิกส์รวมกัน
เทคนิคพิษณุโลก เรืองนาม เกียรติวิบวาม ด้วยเรา สร้างสรรค์”

จากเนื้อเพลงดังกล่าว พบว่า เพลงนี้แสดงคุณลักษณะรอบด้าน “เทคนิคพิษณุโลก เกรียงไกร รวมน้ำใจช่างทุกแขนง” แสดงถึงการรวมทักษะของทุกสาขาช่างและความร่วมมือ “ก่อก่อสร้าง พร้อมหน้า อิเลคทรอนิกส์รวมกัน” สะท้อนความรู้และทักษะปฏิบัติที่หลากหลาย และ “เทคนิคพิษณุโลก เรืองนาม เกียรติวิบวาม ด้วยเรา สร้างสรรค์” เน้นคุณธรรม ความคิดสร้างสรรค์ และความพร้อมในการพัฒนาสังคม เพลงนี้จึงสื่อถึงนักเรียนที่มีความรู้คู่คุณธรรม ใช้ทักษะสร้างสรรค์ พร้อมกายใจมั่นคง สามารถนำไปพัฒนาสังคมและประเทศชาติได้อย่างรอบด้าน

2. การตีความตามแนวคิดอุดมการณ์ (Ideological Interpretation)

การตีความตามแนวคิดอุดมการณ์ (Ideological Interpretation) คือกระบวนการวิเคราะห์และทำความเข้าใจเนื้อหาเชิงสัญลักษณ์ วาทกรรม และข้อความที่สะท้อนค่านิยม ความเชื่อ หรือกรอบคิดของกลุ่มสังคมใดสังคมหนึ่ง ในที่นี้หมายถึงอุดมการณ์ที่สถาบันการศึกษา วิทยาลัยเทคนิค ถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน ผ่านเพลงมาร์ช ซึ่งทำหน้าที่ไม่เพียงแต่เป็นเพลงประจำสถาบัน แต่ยังเป็นสื่อที่หล่อหลอมอัตลักษณ์ และค่านิยมสำคัญของ “เด็กช่าง”

2.1 ความเชี่ยวชาญทางเทคนิค (Vocational Competence)

ความเชี่ยวชาญทางเทคนิคหมายถึง ความสามารถของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคในการใช้ความรู้ ทักษะ และเครื่องมือทางวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ เพลงมาร์ชของวิทยาลัยเทคนิคมักสะท้อนอุดมการณ์ที่ชี้แนะให้ผู้เรียนยึดมั่นในความสามารถทางช่าง การพัฒนาฝีมือ และการสร้างผลงานที่มีคุณภาพ เพื่อสะท้อนความเป็นมืออาชีพและความภาคภูมิใจในทักษะของตน

ตัวอย่างที่ 1 เนื้อเพลงมาร์ชที่สะท้อนลักษณะนี้ได้ชัดเจน เช่น เพลง “มาร์ชวิทยาลัยเทคนิคเลย” ซึ่งมีเนื้อร้องตอนหนึ่งว่า

“กิจการงานสัทธิย์พัฒนกิจ นักเบเราสู้ทน
กิตติคุณผดุงรุ่งเรือง เกียรติศิลป์วันเรเด่น
ทุกคนเป็นมิตรใจ” ด้านกีฬาเขามะดี”

จากเนื้อเพลงดังกล่าว พบว่า สะท้อน ความเชี่ยวชาญทางเทคนิค (Vocational Competence) ได้อย่างชัดเจนผ่านประเด็นดังนี้ 1) การทำงานหนักและพัฒนาฝีมือ (Work Ethics & Skills) 2) การสร้างผลงานคุณภาพและความภาคภูมิใจในความสามารถ (Pride in Craftsmanship) 3) การร่วมสร้างสรรค์งานกับผู้อื่น (Collaboration & Creativity) 4) การสร้างมาตรฐานและงานที่ยั่งยืน (Sustainable Technical Excellence) โดย เพลงมาร์ชนี้จึงทำหน้าที่เป็นเครื่องมือชี้นำอุดมการณ์ด้านความเชี่ยวชาญทางเทคนิคของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคให้ชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายทางวิชาชีพผู้เรียนต้องมีความเชี่ยวชาญทางเทคนิคเป็นรากฐานในการสร้างชื่อเสียงให้ตนเองและสถาบัน รวมถึงการสืบทอดเกียรติคุณของช่างไทย

2.2 คุณธรรมและจริยธรรม (Moral and Ethical Values)

คุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง การปลูกฝังคุณลักษณะเชิงจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเคารพผู้อื่น และความเสียสละให้แก่ผู้อื่น นักเรียนในวิทยาลัยเทคนิคจะได้รับการเรียนรู้ให้ประพฤติปฏิบัติตามค่านิยมเหล่านี้ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ เพลงมาร์ชจะชอบสะท้อนอุดมการณ์เหล่านี้เพื่อสร้างผู้เรียนที่มีความสามารถและมีคุณธรรมควบคู่กัน

ตัวอย่างที่ 1 เนื้อเพลงมาร์ชที่สะท้อนลักษณะนี้ได้ชัดเจน เช่น เพลง “มาร์ชวิทยาลัยเทคนิคอำนาจเจริญ” ซึ่งมีเนื้อร้องตอนหนึ่งว่า

“ทักษะดี กีฬาเด่น เป็นมุ่งมั่น	เน้นคุณธรรมสร้างสรรค์ได้เหมาะสม
นำทักษะสู่อาชีพชนนิยม	คือปรัชญาที่มั่นคงดำรงไว้”

จากเนื้อเพลงดังกล่าว พบว่า 1) Textual Level วลี “ทักษะดี กีฬาเด่น เป็นมุ่งมั่น” และ “เน้นคุณธรรมสร้างสรรค์ได้เหมาะสม” สะท้อนการประพฤติปฏิบัติที่มีคุณธรรม 2) Contextual Level เพลงเกิดในบริบทการเรียนการสอนที่เน้นการเคารพครูและการสร้างความสามัคคีในหมู่เพื่อน 3) Ideological Level เพลงสะท้อนอุดมการณ์ที่ว่า การมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาความสามารถทางเทคนิค และสร้างสถาบันให้เป็นที่น่าเชื่อถือ

2.3 ความรักและความภาคภูมิใจในสถาบันและชาติ (Institutional and National Pride)

ความรู้สึกผูกพันทางอารมณ์ต่อวิทยาลัยเทคนิคและประเทศชาติ นักเรียนจะมีจิตสำนึกภาคภูมิใจในชื่อเสียงของสถาบันและตระหนักถึงบทบาทของตนในการยกระดับชื่อเสียงของชาติ เพลงมาร์ชมักสะท้อนอุดมการณ์นี้ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจและความจงรักภักดีในทั้งสองระดับ

ตัวอย่างที่ 1 เนื้อเพลงมาร์ชที่สะท้อนลักษณะนี้ได้ชัดเจน เช่น เพลงมาร์ช “วิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี” ซึ่งมีเนื้อร้องตอนหนึ่งว่า

“เทคนิค.....นครอุบล	แหล่งฝึกฝนสร้างคนสร้างชาติ
วิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี	แหล่งฝึกฝน วิทยาการ ทนสมัย
จิตอาสา สามัคคี มีวินัย	เราภาคภูมิใจ สถาบันการศึกษา”

จากเนื้อเพลงดังกล่าว พบว่า 1) Textual Level วลี “แหล่งฝึกฝนสร้างคนสร้างชาติ” และ “แหล่งฝึกฝน วิทยาการ ทนสมัย” แสดงความภาคภูมิใจและจงรักภักดี 2) Contextual Level เพลงสะท้อนสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนทั้งความภาคภูมิใจในวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อชาติ Ideological Level เพลงสะท้อนอุดมการณ์ที่ว่า ความรักในสถาบันและชาติเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองและสร้างคุณค่าให้สังคมและประเทศ

3. การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาในเพลงมาร์ชประจำวิทยาลัยเทคนิคเผยให้เห็นว่า “ความเป็นเด็กช่าง” มิได้จำกัดเพียงการเรียนรู้ทักษะอาชีพ แต่เป็นการสร้างตัวตนเชิงอุดมการณ์ ที่เน้นเกียรติภูมิ ความเสียสละ และความภาคภูมิใจในวิชาชีพช่าง ผ่านวาทกรรมแห่งภาษา ดนตรี และอารมณ์ร่วม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ, 2561) ที่ชี้ให้เห็นว่า เพลงมาร์ช คือ พื้นที่แห่งการสร้างคามหมายทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีพลังต่อการหล่อหลอมอัตลักษณ์ของผู้เรียน

3.1 การใช้วาทกรรมภาษา ดนตรี และอารมณ์ร่วม (Linguistic, Musical, and Emotional Discourse)

การวิเคราะห์และทำความเข้าใจวิธีที่เพลงมาร์ชใช้ ภาษา ดนตรี และอารมณ์ เพื่อสื่อสารความหมาย สร้างอัตลักษณ์ และเชื่อมโยงผู้ฟังกับอุดมการณ์หรือค่านิยมที่เพลงต้องการถ่ายทอด

ตัวอย่างที่ 1 เนื้อเพลงมาร์ชที่สะท้อนลักษณะนี้ได้ชัดเจน เช่น เพลงมาร์ช “วิทยาลัยเทคนิคนครอุดรธานี” ซึ่งมีเนื้อร้องตอนหนึ่งว่า

“พวกเราเทคนิคอุดร

ขวน้ำเงินอรชร

ออนซอนเต็มตา

ร่มเกล้าเรานี้ขอน้อม”

จากเนื้อเพลงดังกล่าว พบว่า สามารถวิเคราะห์เชิง วากรรมภาษา ดนตรี และอารมณ์ร่วมได้ดังนี้ 1) วากรรมภาษา (Linguistic Discourse) การใช้คำว่า “พวกเราเทคนิคอุดร” แสดงถึงความเป็นหนึ่งเดียวของนักศึกษา และสร้างอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่ม คำว่า “อรชร” และ “ร่มเกล้า” สื่อถึงความงดงามและความเคารพในสถานศึกษา ซึ่งสะท้อน เกียรติภูมิและความภาคภูมิใจ ในวิชาชีพและสถาบัน วลี “ออนซอนเต็มตา” ใช้ภาษาเรียบง่ายแต่มีความหมายเชิงบวก ทำให้ผู้ฟังรู้สึก อบอุ่นและผูกพัน 2) ดนตรี (Musical Discourse) ทำนองและจังหวะของเพลงมาร์ชมีความ กระชับ ชัดเจน และคึกคัก การเน้นจังหวะในตอนที่มีเนื้อร้องว่า “พวกเราเทคนิคอุดร” ช่วยสร้างความรู้สึก ตื่นตัวและกระตือรือร้น การใช้เสียงสูงต่ำสลับกันในคำว่า “อรชร ออนซอนเต็มตา” ช่วยเพิ่ม ความไพเราะและความน่าจดจำ ของเพลง 3) อารมณ์ร่วม (Emotional Discourse) เนื้อเพลงและดนตรีร่วมกันสร้าง ความรู้สึกภาคภูมิใจและเชื่อมโยงผู้ฟังเข้ากับค่านิยมของสถาบันผู้เรียนเมื่อร้องเพลงนี้ร่วมกันจะเกิด ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและอุดมการณ์ของ “เด็กช่าง”

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์เนื้อเพลงมาร์ชตามแนวคิดอุดมการณ์ของ Van Dijk (2004) พบว่า เพลงมาร์ชของวิทยาลัยเทคนิคสะท้อนและตอกย้ำอุดมการณ์หลักหลายประการ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างและหล่อหลอมอัตลักษณ์ของเด็กช่าง เพลงเหล่านี้สื่อสารความภาคภูมิใจในสถาบัน โดยสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทรงเกียรติและหล่อหลอมความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนคือครอบครัวเดียวกัน ส่งผลให้เกิดความสามัคคีและภราดรภาพในหมู่คณะ นอกจากนี้ เพลงมาร์ชยังสื่อถึงคุณค่าในวิชาชีพ โดยกำหนดบทบาทของเด็กช่างให้เป็นผู้สร้างและพัฒนาสังคม ตลอดจนสะท้อนอุดมการณ์ชาตินิยมและจริยธรรม ที่บูรณาการคุณธรรม วินัย และความจงรักภักดีต่อชาติอย่างชัดเจน เพลงเหล่านี้ยังเชื่อมโยงอัตลักษณ์ของเด็กช่างกับประเพณีและสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม เช่น พระวิษณุกรรม เพื่อสร้างความเป็นหนึ่งเดียวทางวัฒนธรรม เพลงมาร์ชยังตอกย้ำบทบาทต่อสังคมและชาติ โดยสร้างความรับผิดชอบต่อการพัฒนาประเทศและสังคมให้แก่ผู้เรียน พร้อมทั้งส่งเสริมให้เด็กช่างมีคุณลักษณะรอบด้าน มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และวิชาชีพ ทำให้เพลงมาร์ชกลายเป็นเครื่องมือทางวัฒนธรรมที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดค่านิยมและอัตลักษณ์ของเด็กช่างอย่างครบถ้วน

สรุปผลการศึกษา เพลงมาร์ชของวิทยาลัยเทคนิคในประเทศไทยทำหน้าที่เป็น เครื่องมือสำคัญในการสร้างและสะท้อนอัตลักษณ์ของเด็กช่าง ผ่านเนื้อหาและอุดมการณ์หลักหลายประการ โดยสรุปภาพลักษณ์ของเด็กช่างได้ดังนี้

1. มีความเชี่ยวชาญทางเทคนิค เด็กช่างมีทักษะ ความรู้ และความสามารถในวิชาชีพขั้นสูง ส่งผลให้บทบาทของพวกเขาเป็นผู้สร้างและพัฒนาสังคมและอุตสาหกรรม
2. มีคุณธรรมและจริยธรรม เด็กช่างถูกปลูกฝังวินัย ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู และความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และสถาบัน
3. มีความรักและความภาคภูมิใจในสถาบันและชาติ เพลงมาร์ชสร้างความผูกพันและความภาคภูมิใจในสถาบันและสัญลักษณ์ของชาติ

4. มีบทบาททางสังคมและความรับผิดชอบต่อชาติ เด็กช่างตระหนักถึงภารกิจในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ทำให้บทบาทของพวกเขาไม่จำกัดเพียงการเรียนรู้ แต่รวมถึงการสร้างประโยชน์ต่อส่วนรวม

5. มีความสามารถรอบด้านและสมดุล เด็กช่างมีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และวิชาชีพ รวมถึงคุณลักษณะอื่น ๆ เช่น ความแข็งแกร่ง ความกล้าหาญ และความมุ่งมั่น

เพลงมาร์ชจึงเป็น เครื่องมือทางวัฒนธรรมและอุดมการณ์ ที่ถ่ายทอดคุณค่า อัตลักษณ์ และค่านิยมของผู้เรียนสายเทคนิคจากรุ่นสู่รุ่น ยืนยันบทบาทและความสำคัญของอาชีพช่างต่อสังคมและประเทศชาติอย่างชัดเจน

7. ข้อเสนอแนะ

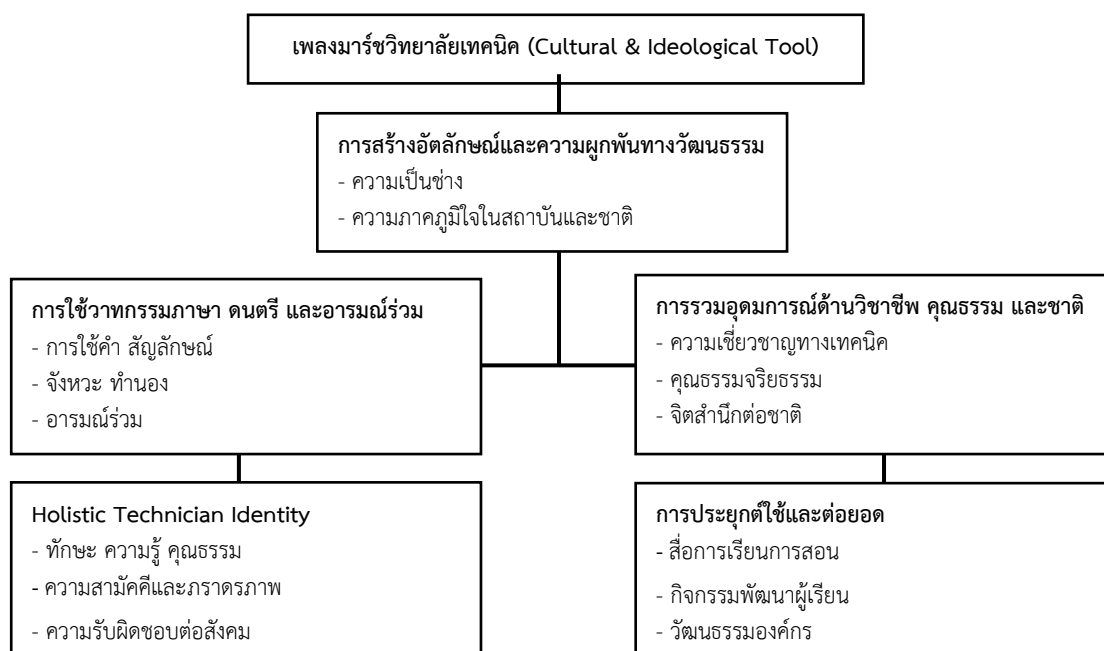
จากผลการศึกษาดังกล่าว มีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปประยุกต์ใช้และต่อยอดในการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้ดียิ่งขึ้น

1. การปรับปรุงเนื้อหาเพลงมาร์ชให้สอดคล้องกับยุคสมัย ควรมีการทบทวนและปรับปรุงเนื้อหาเพลงมาร์ช ให้ทันสมัยมากขึ้น โดยยังคงแก่นของอุดมการณ์ที่ดีไว้ เช่น การเพิ่มเนื้อหาที่สะท้อนการทำงานร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ การเป็นผู้ประกอบการ หรือความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เพลงยังคงเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังและไม่ล้าสมัย

2. การขยายผลอุดมการณ์สู่กิจกรรมจริง สถาบันควรเชื่อมโยงอุดมการณ์ที่ปรากฏในเพลงมาร์ชเข้ากับกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การจัดโครงการจิตอาสาที่เน้นทักษะวิชาชีพ การแข่งขันสิ่งประดิษฐ์เพื่อสังคม หรือการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเคารพซึ่งกันและกันอย่างแท้จริง

3. การวิจัยเชิงคุณภาพในวงกว้าง ควรมีการศึกษาอุดมการณ์ในเพลงมาร์ชของสถาบันประเภทอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบและทำความเข้าใจความหลากหลายทางอุดมการณ์ในระบบการศึกษาไทย ซึ่งจะช่วยให้เห็นภาพรวมที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายการศึกษาของประเทศต่อไป

8. องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 แผนภาพแนวคิดองค์ความรู้ใหม่

สรุปแนวคิดรวบยอด (Schematic Overview of New Knowledge) เพลงมาร์ชวิทยาลัยเทคนิคสามารถถูกมองเป็น เครื่องมือวัฒนธรรมและการศึกษาเชิงอุดมการณ์ ที่บูรณาการองค์ความรู้ใหม่ 3 ด้านคือ

1) การหล่อหลอมอัตลักษณ์และความผูกพันทางวัฒนธรรมของผู้เรียน 2) การสร้างแรงกระตุ้นทางจิตใจด้วยภาษา ดนตรี และอารมณ์ร่วม 3) การรวมอุดมการณ์ทางวิชาชีพ จริยธรรม และชาติไว้ในกรอบเดียว เพลงมาร์ช เป็นแกนกลางที่เชื่อมโยงอุดมการณ์และการสร้างอัตลักษณ์ และผลลัพธ์รวมคือ อัตลักษณ์เด็กช่างรอบด้าน (Holistic Technician Identity) อัตลักษณ์นี้สามารถนำไปต่อยอดใน การศึกษา กิจกรรม และ วัฒนธรรมองค์กร ได้อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ องค์ความรู้สามารถนำไปต่อยอดในการออกแบบ สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และวัฒนธรรมองค์กร ในสถาบันอาชีวศึกษารวมถึงการศึกษาอื่น ๆ ที่ต้องการสร้างอัตลักษณ์เชิงบวกและค่านิยมร่วมของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

9. เอกสารอ้างอิง

- เกรียงไกร ทองจิตติ. (2560). เพลงเพื่อชีวิต: การศึกษาเชิงวรรณกรรมเชิงวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชัยวัฒน์ หอวรรณภากร. (2544). การสื่อความหมายและอุดมการณ์ในเพลงมหาวิทยาลัยไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ. (2561). การศึกษาการใช้สัญลักษณ์ที่สื่ออุดมการณ์ในเนื้อร้องเพลงมาร์ชประจำโรงเรียนตามแนวคิดสัญศาสตร์ของชาร์ลส์แซนเดอร์ส เพียร์ซ. วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ. (2561). ภาษากับอุดมการณ์เกียรติภูมิในวาทกรรมเพลงมาร์ชโรงเรียนประจำจังหวัด. วารสารนานาชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 44-65.
- ยิ่งลักษณ์ บุญเก็บ. (2552). เพลงกับการสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิเชียร สุคนธ์. (2562). บทบาทของเพลงมาร์ชต่อการสร้างอัตลักษณ์นักศึกษาอาชีวศึกษา. วารสารการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 45-60.
- วิเชียร สุคนธ์. (2562). เพลงมาร์ชกับการสร้างอัตลักษณ์นักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษา. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์, 88-104.
- Van Dijk. (1998). Ideology: A multidisciplinary approach. London: SAGE Publications.
- Van Dijk. (2004). Communication Ideology: An Interdisciplinary Perspective on Language, Discourse, and Social Practice (เล่มที่ 53). (Teun A. van Dijk, บ.ก.) Frankfurt am Main, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Wien.
- Wodak & T. A. van Dijk. (2000). Increasing the Prominence of the Spirit of Discourse in the Councils on Faith in Six European Countries.